

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HAMİDİLER TARIM ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/18957)

Karar Tarihi: 9/6/2020

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Muammer TOPAL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Zeynep KARAKOÇ
Başvurucu : Hamidiler Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. Mehmet Salih KAYA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, terör olayı nedeniyle köyü terk etmeye mecbur kalınması sonucu 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılınması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvurunun kısmen kabul edilmesi üzerine açılan davanın reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 8/12/2015 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş verilmesine gerek görülmediğini bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Batman'ın Beşiri ilçesi Başarı köyünde besi çiftliği işletmekte iken 1993 yılında meydana gelen terör olayları nedeniyle köyün boşaltılması neticesinde yerleşim yerinden göç etmek zorunda kaldığını iddia etmiştir.

9. Başvurucu 27/12/2006 tarihinde, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansması Hakkında Kanun kapsamına giren zararının karşılansması talebiyle Batman Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur.

10. Komisyon kararında; olay mahallinde bilirkişi marifetiyle keşif yapıldığı, tanıkların dinlendiği, belirtilerek hazırlanan rapora göre Başarı köyünün tamamen boşaltıldığı ve başvurucunun zararının da 323.023,91 TL olduğu tespit edilmiştir. Yine Komisyon kararında; çiftliğin %50'sinin hibe programından yapıldığı, günün koşullarında çiftliğin yarısının devlet tarafından karşılandığı, ahırların betonarme yapılardan %70 daha az maliyetli olduğundan ahır metrekaresinin 171 TL olarak alınması ve takdire 110.000 TL ödenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Başvurucuya 19/3/2010 tarihinde sulhname teklif edilmiştir. Başvurucunun anılan teklifi kabul etmemesi üzerine uyuşmazlık tutanağı imzalanmıştır.

11. Başvurucunun belirtilen işlemin iptali ile zararının ödenmesi istemleriyle Batman İdare Mahkemesinde (Mahkeme) açtığı davada 15/12/2011 tarihli karar ile dava konusu işlemin iptaline, tazminat istemi hakkında ise karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; Başarı köyünün 1993 yılında tamamen boşaldığı ancak Rıdvan mezarının tamamen boşaldığına dair herhangi bir bilgiye yer verilmediği, ayrıca anılan köyde koruculuk sistemi bulunmadığından korucu ailesinden olmayan kişilerin ikamet ettikleri gibi davacının mal varlığının bulunduğu yerin boş olduğuna dair bilgiye yer verilmeyen ve yukarıda belirtilen nüfusun ikamet ettiği Rıdvan mezarında olması nedeniyle anılan mezranın *kısmen boşalan* köy kapsamında değerlendirilmesi gerekmediği vurgulanmıştır. Başvurucunun mal varlığının bulunduğu Başarı köyü, Rıdvan mezarının tamamen boşaltılan/boşalmış yerlerden olmaması karşısında subjektif güvenlik kaygısıyla çiftliğinde faaliyette bulunmadığının kabulü gerektiği, uğradığını iddia ettiği zararının 5233 sayılı Kanun hükümlerine göre idarece karşılansmasına hukuki olanak bulunmadığı hâlde terör olayları sonucu oluşan 110.000 TL zararın tazmini yönündeki dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Başvurucunun 323.028 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmin edilmesini istemi yönünden ise dayanak işlemin hukuka aykırılığın tespit edilmesi karşısında terör nedeniyle uğranıldığı belirtilen söz konusu zarar hakkında karar verilmesine olanak bulunmadığı ifade edilmiştir.

12. Mahkeme kararının temyiz edilmesi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin (Daire) 16/04/2013 tarihli kararı ile bozma kararı verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Mahkemece, davacı şirketin yeri Rıdvan Mezarası olarak kabul edilmiş ve bu Mezra'nın boşaltılmamış olması nedeniyle, uğranıldığı belirtilen zararın 5233 sayılı Yasa hükümlerine göre idarece karşılansmasına hukuki olanak bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Ancak, davacı vekili tarafından temyiz dilekçesi ekinde sunulan tapu kaydında besi çiftliği yerinin Başarı Köyü, Mahar Mevkii olarak gösterildiği görülmüştür. Besi çiftliğinin yerinin, Başarı Köyü, Mahar Mevkii olması durumunda, uyuşmazlığın çözümü için bu yerin boşaltılıp boşaltılmadığının saptanması gerektiği açıktır.

Bu itibarla, uyuşmazlığın çözümü için, davacı şirkete ait besi çiftliğinin gerçek yerinin saptanması, sonrasında da besi çiftliğinin bulunduğu yerin tamamen boşaltılan/boşalmış yerlerde olup olmadığının araştırılması suretiyle karar verilmesi gerektiğinden, belirtilen şekilde bir araştırma yapılmadan verilen kararda hukuka uygunluk görülmemiştir."

13. Bozma kararı üzerine Mahkeme bozma kararına uyarak 27/2/2014 tarihli kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

" Mahkememizin 27/11/2013 tarihli ara kararıyla, anılan bozma kararına uyularak, karar gerekçesinde belirtildiği üzere, Davalı idareden:

Davacının malvarlığının bulunduğu Başarı Köyü, 'Mahar Mevkii'ne ilişkin olarak;

1- Mahar Mevkii'nin, Rıdvan Mezraası ile aynı yer olup olmadığının sorulmasına,

a) Aynı yer ise, buna ilişkin bilgi ve belgelerin,

b) Aynı yer değil ise, mezraa adı olup olmadığının sorulmasına,

2- Rıdvan Mezraasından bağımsız bir yer ise,

a) Başarı Köyü Merkezi'nde mi, yoksa Rıdvan Mezraası'nda mı olduğunun sorulmasına,

b) Köy merkezi ve Rıdvan Mezraasından ayrı bir yerde ise; Köy Merkezine ve Rıdvan Mezraasına olan mesafelerinin sorulmasına,

3- Yukarıda istenen bütün bilgi ve belgelerin, eksiksiz ve tam olarak onaylı örneklerinin istenmesine" karar verilmiştir. Anılan ara kararı uyarınca, 27/01/2014 tarih ve 33 sayılı cevabi yazıda, besi çiftliğinin bulunduğu Mahar Mevkii'ne ait tapu kaydının Rıdvan Mezraasına ait olduğunun belirtildiği, ekinde yer alan Batman Kadastro Müdürlüğü'nün 16/01/2014 tarih ve 127 sayılı yazısında da, söz konusu taşınmazın Rıdvan Mezraasında kaldığının belirtildiği ve buna ilişkin krokiye yer verildiği görülmüştür.

...

Dava dosyasının Batman İli, Beşiri İlçesi, Başarı Köyü'ne ait bilgi ve belgelerin birlikte incelenmesinden, Batman İl Jandarma Komutanlığı'nın 25/03/2011 tarih ve 18647 sayılı yazısında, Başarı Köyü'nün (Merkez) 1993 yılında boşaldığı, köyün halen boş olduğu ve dönen olmadığı, Rıdvan Mezraasının ise boşaldığına dair herhangi bir bilgiye yer verilmediği, 09/05/2006 tarih ve 30571 sayılı yazısında, 'terör olaylarından tamamen etkilenen köy' Rıdvan Mezraasının ise, 'terör olaylarından kısmen etkilenen köy' olarak belirtildiği, 24/11/2009 tarih ve 74653 sayılı yazısı ekinde yer alan tutanakta, 1987-2000 yılları arasında geçici ve/veya gönüllü köy koruculuğu sisteminin bulunduğu köyler arasında yer almadığı, Batman Valiliği'nin 17/04/2006 tarih ve 406 sayılı yazı ekleri uyarınca, köy nüfusunun 1990 yılında 344, 1997 yılında 78, 2000 yılında ise 79 kişinin olduğunun belirtildiği, Beşiri İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 05/08/2009 tarih ve 119 sayılı yazısında, terör nedeniyle İkiyaka, Çavuşbayırı, Yılanca, Doğanpazarı ve Kaşüstü köylerinin boşaldığından 1990-2000 yılları arasında muhtarlık seçiminin yapılamadığı, anılan köylerde seçimin 2004 yılında yapıldığı, aralarında Başarı Köyünün de bulunduğu köylerde ise 1990-2000 yılları arasında muhtarlık seçiminin yapıldığının belirtildiği görülmektedir.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için öncelikle, davacının ticari amaçlı olarak kurduğu, ancak terör nedeniyle faaliyette bulunamadığını belirttiği çiftliğinin bulunduğu yerin 'tamamen boşalmış/boşaltılan' yerlerden olup olmadığının tespiti gerekmektedir.

Buna göre, Batman İl Jandarma Komutanlığı'nca düzenlenen yukarıda yer verilen belgelerde, Başarı Köyü'nün 1993 yılında tamamen boşaldığı ve halen boş olduğu, ancak Rıdvan Mezraasının tamamen boşaldığına dair herhangi bir bilgiye yer verilmediği, ayrıca anılan köyde koruculuk sistemi bulunmadığından, ikâmet eden kişilerin korucu ve/veya korucu ailesinden kişilerden oluşmaması nedeniyle, söz konusu nüfusun ikâmet ettiği yerleşim yerinin, boş olduğuna dair bilgiye yer verilmeyen Rıdvan Mezraası olduğunun kabulü gerektiğinden, anılan Mezraanın 'kısmen boşalan' köy kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu durumda; davanın, 19/02/2010 tarih ve 4-9 sayılı işlem yönünden; davacı şirketin maliki olduğu besi çiftliğinin bulunduğu yerin 'Mahar Mevkii'nin, yukarıda belirtilen ara kararı uyarınca Kadastro Müdürlüğü'nce düzenlenen kroki ve buna dayalı olarak düzenlenen belgede, Rıdvan Mezraası'nda kaldığının kuşkusuz olması ve söz konusu Mezraanın da tamamen boşaltılan/boşalmış yerlerden olmaması karşısında, davacının sübjektif güvenlik kaygısıyla çiftliğinde faaliyette bulunmadığının kabulü gerektiğinden, uğranıldığı belirtilen zararın 5233 sayılı Kanun hükümlerine göre idarece karşılanmasına hukukî olanak bulunmadığından, 110.000,00 TL ödenmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davanın, 323.028,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazminine ilişkin kısmı yönünden ise; dayanağı işlemin yukarıda belirtilen gerekçeyle hukuka uygun olduğunun tespit edilmesi nedeniyle, terör nedeniyle uğranıldığı belirtilen söz konusu zararın 5233 sayılı Kanun kapsamında tazminine imkân bulunmamaktadır."

14. Başvurucunun kararı temyiz etmesi üzerine Daire 17/11/2014 tarihli ilamı ile kararın usul ve hukuka uygun olduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğini belirtmiş ve kararı onamıştır. Kararın karşıoy gerekçesinde başvurucunun 5233 sayılı Kanun uyarınca, oluşmuş zararlarını talep hakkının bulunup bulunmadığı hususunda bir uyuşmazlık olmadığı ifade edilmiştir. Terör ve terörle mücadele kapsamında bizzat zarar gördüğünün ispatlanamadığı, yerleşim biriminin boşaltılan yerlerden olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesine karşın uyuşmazlığın konusunun zarar miktarına ilişkin olduğu vurgulanmıştır. Taraflar arasında uyuşmazlık konusu olmayan hususların gerekçe olarak gösterilerek uyuşmazlığın doğduğu andaki hukuki durumunun da gerisinde olacak şekilde hüküm kurulmasının hukuka ve adil yargılama hakkına aykırı olacağı sonucuna varılmıştır.

15. Karar düzeltme talebi de aynı Dairenin 1/10/2015 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

16. Nihai karar, başvuru vekiline 24/11/2015 tarihinde tebliğ edilmiştir.

17. Başvurucu 8/12/2015 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 5233 sayılı Kanun'un 4., 6., 7., 8., geçici 1., geçici 3., geçici 4. maddeleri, 24/6/2013 tarihli ve 2013/5034 sayılı Bakanlar Kurulu kararı eki kararın 1. maddesi, Danıştay

Onuncu Dairesinin 20/2/2009 tarihli ve E.2008/6679, K.2009/1227 sayılı kararı (*Celal Demir*, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 15-28).

19. 5233 sayılı Kanun'un "*Amaç*" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddî zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir."

20. 5233 sayılı Kanun'un "*Kapsam*" kenar başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri kapsamına giren eylemler veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle zarar gören gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerinin maddî zararlarının sulhen karşılanması hakkındaki esas ve usullere ilişkin hükümleri kapsar."

Aşağıda belirtilen zararlar bu Kanunun kapsamı dışındadır:

a) *Devletçe arazi veya konut tahsisi suretiyle yahut başka bir şekilde karşılanan zararlar.*

b) *Bir mahkeme kararı gereğince veya 4353 sayılı Maliye Vekaleti Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğü'nün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu ve 31 inci maddeleri gereğince karşılanan zararlar.*

c) *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâl edildiği gerekçesiyle Sözleşmenin 41 inci maddesine göre hükmedilen veya Sözleşme hükümleri uyarınca dostane çözüm yoluyla uzlaşılan tazminatın ödenmesi sonucunda karşılanan zararlar.*

d) *Terör dışındaki ekonomik ve sosyal sebeplerle uğranılan zararlar ile güvenlik kaygıları dışında kendi istekleriyle buldukları yerleri terk edenlerin bu sebeple uğradıkları zararlar.*

e) *Kişilerin kendi kasıtları sonucunda oluşan zararlar.*

f) *3713 sayılı Kanunun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri kapsamındaki suçlar ile terör olaylarında yardım ve yataklık suçlarından mahkûm olanların bu fiillerinden dolayı uğradığı zararlar.*

İkinci fıkranın (f) bendinde yazılı suçlardan dolayı ceza kovuşturması açılmış bulunanlar hakkında kovuşturma sonuçlanıncaya kadar bu Kanuna göre işlem yapılmaz."

21. 5233 sayılı Kanun'un "*Karşılanacak zararlar*" kenar başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun hükümlerine göre sulh yoluyla karşılanabilecek zararlar şunlardır:

a) *Hayvanlara, ağaçlara, ürünlere ve diğer taşınır ve taşınmazlara verilen her türlü zararlar.*

b) Yaralanma, engelli hâle gelme ve ölüm hâllerinde uğranılan zararlar ile tedavi ve cenaze giderleri. (1)

c) Terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle kişilerin mal varlıklarına ulaşamamalarından kaynaklanan maddî zararlar."

22. Dairenin 19/2/2019 tarihli ve E.2018/4826, K.2019/787 sayılı kararı şöyledir:

"5233 sayılı Kanun kapsamında mal varlığına ulaşamama nedeniyle uğranılan bir zarardan söz edebilmek için, yerleşim yerinin tamamen boşalmış/boşaltılmış olması gerekmektedir. Çünkü yerleşim yerinin kısmen boşalmış/boşaltılmış olması durumunda o yerleşim yerinde güvenli bir şekilde yaşayabilme olanağını sağlayan asgari güvenlik şartlarının idarece yerine getirilmiş olduğu sonucuna varılmaktadır. Böyle bir durumda da kişinin her zaman mal varlığına ulaşabileceği açık olduğundan, 5233 sayılı Kanun kapsamında artık uğranılan bir zarardan söz edilemeyeceği tabiidir.

Anılan Kanun hükümlerine göre, bir yerleşim yerinde asgari güvenlik düzeyinin gerçekleştirilmiş olmasına ve bu yerde köy korucuları ile bunların aileleri dışındaki diğer köy halkının yaşamasına karşın, yerleşim yerinde yaşayan kişilerin bir kısmının güvenlik kaygısı nedeniyle yerleşim yerini terk etmeleri sonucunda uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın da idarece karşılanmasına olanak bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, bir yerleşim yeri kısmen boşalmış veya hiç boşalmamış olsa bile, kişinin kendisine veya ailesine yönelik bir terör saldırısı meydana gelmişse ya da ciddi, somut ve açık bir tehdit varsa ve bu nedenle de yerleşim yeri terk edilerek malvarlığına ulaşılammışsa, bu şekilde oluşan zararın da 5233 sayılı Kanun kapsamında tazmin edilmesi hakkaniyet gereğidir. Zira bu durumda, bir yörede genel olarak meydana gelen terör olaylarından kaynaklanmakla birlikte, etkisi kişiden kişiye değişen, sübjektif bir güvenlik kaygısından değil, belli bir kişiye yönelik somut bir tehdidin varlığından bahsetmek mümkündür. Bu durumda olan kişilerin objektif güvenlik kaygısı dışında kendi istekleriyle buldukları yerleri terk etmeleri ileri sürülemez. Aynı şekilde yerleşik Danıştay içtihatlarında, bir yerleşim yerinde meydana gelen terör olayları nedeniyle, bu yerde sadece köy korucuları ve bunların ailelerinin kaldığı, diğer köy halkının ise yerleşim yerini terk ettiği durumlarda, kısmen boşalan yerleşim yerini terk eden köy halkının da güvenlik kaygısıyla köyden ayrıldığı kabul edilmekte ve bu nedenden dolayı mal varlığına ulaşılammamasından kaynaklanan maddi zararların 5233 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde idarece karşılanması gerektiğine karar verilmektedir.

Dosyasının incelenmesinden; Yeşilçevre Köyü Binegöl Mezrası'nda ikamet etmekte iken meydana gelen terör olayları nedeniyle göç etmek zorunda kalan davacı tarafından, 5233 sayılı Yasa kapsamında yaptığı başvuru üzerine tesis edilen Yeşilçevre Köyü terör yada terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle tamamen boşalan/boşaltılan bir yerleşim yeri olmadığından kanun kapsamına girmediğinden talebin reddi işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, temyiz istemine konu mahkeme kararı ile davacının mal varlığının Çukurtaş Mezrası'nda olduğu kabul edilerek hüküm kurulmuş ise de, davacının başvurusunun Binegöl Mezrasına ilişkin olduğu ve dosyaya sunulan tapu kayıtlarından davacının Binegöl mezrasında taşınmazının olduğu görülmektedir. Dairemizdeki aynı köye ilişkin dosyaların incelenmesinden Yeşilçevre Köyü Binegöl Mezrasının terör olaylar nedeniyle tamamen boşaltıldığı anlaşılmaktadır.

Durum böyle olunca, 5233 sayılı Kanun'un, kişilerin gerek mülkiyetlerindeki, gerekse zilyediklerindeki taşınır ve taşınmaz mallar dolayısıyla uğradıkları zararların tazminin kapsamı nedeniyle, tapu kayıtları da dikkate alınmak suretiyle 5233 sayılı Kanun ve Yönetmelikte öngörülen usule göre davacı/davacı vekilinin de katılımının sağlanarak, mükerrer ödemeye neden olmayacak ve tereddüte yer vermeyecek şekilde, davacının Binegöl Mezrasında bulunan taşınmazlarına ulaşamaması nedeniyle uğradığı bir zarar olup olmadığına ilişkin inceleme yapılarak bir karar verilmesi gerekirken, davacının taşınmazlarının Çukurtaş mezrasında olduğu gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır."

23. Dairenin 14/2/2019 tarihli ve E.2018/3701, K.2019/604 sayılı kararı şöyledir:

"5233 sayılı Kanun'un yukarıda aktarılan maddelerinin değerlendirilmesinden; "terör eylemleri" veya "terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler" sonucunda bir yerleşim yerinin tamamen boşalmış/boşaltılmış olması nedeniyle mal varlığına ulaşamayan kişilerce uğranılan maddi zararın, sözü edilen Kanun hükümlerine göre idarece sulh yoluyla ödenmesi gerekir. Bir başka ifadeyle, bir yerleşim yerinin güvenlik nedeniyle idarece veya güvenlik kaygısıyla o yerleşim yerinde yaşayan halk tarafından "tamamen" boşaltılmış/boşalmış olması halinde, yerleşim yerinin boşaltılmasından/boşalmasından yerleşim yerine dönüşün başladığı tarihe kadar Kanunda tek tek sayılmak suretiyle belirlenen maddi zararın idarece karşılanması mümkündür.

Yerleşim yerinin kısmen boşalmış olması, o yerleşim yerinde güvenli bir şekilde yaşayabilme olanağını sağlayan asgari güvenlik şartlarının yerine getirilmiş olduğunun nesnel bir göstergesidir. Güvenlik kaygısının yerleşim yerinde sürekli yaşayan kişilere ve sözü edilen kaygı nedeniyle aynı yerleşim yerini terk eden kişilere göre değişmemesi gerekmektedir.

Bunun yanında, 5233 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendinden anlaşıldığı üzere, terör olaylarına bağlı olarak güvenlik kaygıları nedeniyle (örneğin bu sebeple yerleşim yerinin terk edilmesi vb.) mal varlığına ulaşulamamadan kaynaklanan zararların da tazmini öngörülmektedir. Bir terör olayı sonucu münferit olarak kendisi veya yakınları doğrudan zarar gören ya da bu şekilde gerçekleşen ölüm ve/veya yaralama olayları kendisi veya yakınlarına yönelen kimselerin, başta yaşam haklarından endişe ederek, güvenlik kaygısı duymaları doğaldır. Dolayısıyla, bu kapsamda oluşan zararların tazmini de anılan hükmün bir gereğidir. Bu durum, yukarıda belirtilen nesnel kriterin yanında, her davacı yönünden ayrıca öznel olarak da bir irdeleme yapılmasını gerekli kılmaktadır. Aksi bir değerlendirme, her bir davacının öznel durumundan kaynaklı olarak ileri sürdüğü hususların irdelenmemesi anlamına gelir ki, bu durum Anayasa'da öngörülen adil yargılanma ilkesine aykırılık teşkil eder.

Dosyanın incelenmesinden, Van İli, Başkale İlçesi, Yolmaçayır Köyü ve Düztepe Mezrasına ilişkin olarak yapılan araştırma neticesinde elde edilen tespitler esas alınarak, diğer bir ifade ile anılan köy ve mezrada okul, sağlık ocağı, cami bulunup bulunmadığı, nüfus sayım sonuçları, seçim yapılıp yapılmadığı gibi bilgiler dikkate alınarak Yolmaçayır Köyü ve Düztepe Mezrası'nın boşaltılmadığı belirtilmişse de, dava dosyasına eklenen bilgi ve belgelerden davacının başvurusunun Yolmaçayır Köyü Ziranis Mezrası'na ilişkin olduğu, ancak Ziranis Mezrası'nın terör olayları ve/veya güvenlik nedeniyle boşaltılıp başlatılmadığı yönünde bir araştırma-inceleme yapılmadığı, davacı tarafından dava dosyasına eklenen Başkale Kaymakamlığı'nın 18.07.2003 tarih ve 2003/92 sayılı yazısında, Yolmaçayır Köyü Ziranis Mezrasının terör olayları nedeniyle köylüler tarafından kendi iradeleri ile boşaltıldığı, ayrıca güvenlik gerekçesi bahse konu yerleşim yerinde devam ettiğinden ve köy

altı yerleşim yerlerinin de iskana açılmasına izin verilmediğinden Ziranis Mezrasına geri dönüşün uygun görülmediği bilgisine yer verildiği anlaşılmaktadır.

Durum böyle olunca; davacının idareye yaptığı başvuruda zarara uğrayan mal varlığının bulunduğunu iddia ettiği yerin Ziranis Mezrası olduğu, mezraya ilişkin Kaymakamlık yazısı da göz önüne alınarak söz konusu mezranın terör olayları nedeniyle tamamen boşaltılıp, boşaltılmadığı, boşaltılmışsa hangi dönemlerde boşaltıldığı hususlarının gerekli inceleme ve araştırma yapılmak suretiyle tereddüte yer vermeyecek şekilde tespit edilerek, söz konusu mezranın boşaltılmış olması halinde davacının varsa zararının tazmin edilmesi gerekirken, bu hususlar gözetilmeden tesis edilen işlemde ve davanın reddi yolunda verilen kararda hukuki isabet bulunmamaktadır.

..."

B. Uluslararası Hukuk

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

24. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir."

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

25. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme'nin 6. maddesinin bir mahkeme önünde medeni hak ve yükümlülüğe ilişkin bir iddiada bulunma hakkını güvence altına aldığını, mahkemenin teşkilatının ve yargılamanın yürütülmesinin bu güvencenin kapsamında olduğunu (*Golder/Birleşik Krallık* [GK], B. No: 4451/70, 21/2/1975, § 36), davalarda adil yargılanma koşullarını yerine getirme yükümlülüğünün ulusal makamlara ait olduğunu ifade etmiştir (*Dombo Beheer B.V./ Hollanda*, B. No: 14448/88, 27/10/1993, § 33).

26. AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesi adil yargılanma hakkını güvence altına alırken delillerin kabul edilme yöntemi konusunda herhangi bir kural koyma yetkisinin kendisinde olmadığını, ulusal kanunlar tarafından bu hususların belirleneceğini, Sözleşme'deki hak ve yükümlülükleri ihmal etmediği sürece mahkemeler tarafından yapılan hataların giderilmesi görevinin de kendisinde olmadığını belirtmiştir (*Schenk/İsviçre* [GK], B. No: 10862/84, 12/7/1988, §§ 45, 46). Bu açıdan AİHM'in yaklaşımına göre yargılama süreci bütün olarak ve bu süreçte delillerin nasıl sunulduğu da dâhil olmak üzere tüm deliller yönünden hakkaniyetsiz bir değerlendirme yapıp yapılmadığı dikkate alınacaktır (*Schuler-Zraggen/İsviçre*, B. No: 14518/89, 24/6/1993, § 66).

27. Buna paralel olarak AİHM, Sözleşme'deki hakların etkili bir biçimde korunması için davaya bakan mahkemelerin Sözleşme'nin 6. maddesine göre *tarafların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi* olduğunu belirtmiştir (*Dulaurans/Fransa*, B. No: 34553/97, 21/3/2000, § 33; *Kraska/İsveç*, B. No: 13942/88, 19/4/1993, § 30).

28. AİHM'e göre - tarafların ileri sürdükleri delillerin kabul edilebilirliği hususunda yerel mahkemeler belirli bir takdir yetkisine sahip olmakla birlikte- mahkemeler vardıkları sonuçları haklılaştırmak için kararlarına gerekçeler göstermek yükümlülüğü altındadırlar (*Suominen/Finlandiya*, B. No: 37801/97, 1/7/2003, § 36). Kararlarda gerekçe belirtilme zorunluluğu, mahkemelerin tarafları adil bir şekilde dinleme yükümlülüğüyle de doğrudan ilgilidir (*Kuznetsov/Rusya*, B. No: 184/02, 11/1/2007, § 83).

29. Yargılama sırasında başvuru tarafından sunulan bir kısım delilin mahkemece dikkate alınmaması şikâyeti ile ilgili olarak AİHM; mahkemenin başvurucağın bu yöndeki talebini gerekçesiz reddettiğini, kararda gerekçe olmamasının karara karşı etkili bir şekilde itiraz etme fırsatını da ortadan kaldırdığını belirterek başvuruda Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir (*Suominen/Finlandiya*, § 38).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

30. Mahkemenin 9/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

31. Başvurucu; terör nedeniyle çiftliğini terk etmek zorunda kaldığını, faaliyette bulunduğu köyün terör nedeniyle boşaltılan köyler arasında bulunduğunu, idarenin keşif yaparak hibe ve yardımları da düşükten sonra 110.000 TL tazminat ödemeyi teklif ettiğini ancak kendisinin kabul etmeyerek idari yargıda dava açtığını ifade etmiştir. Mahkemenin Başarı köyünün terör nedeniyle tamamen boşaltılan köylerden olmadığından bahisle davayı reddettiğini, kanun yolu incelemesinden geçerek kararın kesinleştiğini, terör örgütü üyelerince köy evine baskın yapıldığını, bazı bölümlerinin kullanılamaz hâle geldiğini belirtmiştir. Başvurucu, kanun yolu incelemesi aşamasında ileri sürdüğü Batman Valiliği Kadastro Müdürlüğünün 16/5/2014 tarihli Başarı ve Rıdvan köylerinin aynı köy olduğu, Başarı köyünün eski adının Rıdvan köyü olduğuna ilişkin yazısının dikkate alınmadığını, maddi zararının 323.023 TL olduğunu belirterek mülkiyet hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

B. Değerlendirme

32. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.”

33. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucağın tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağılı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetlerinin özü kanun yolu aşamasında 16/5/2014 tarihli Batman Valiliği Kadastro Müdürlüğü yazısını ibraz ederek konuyla ilgili iddialarını dile getirmesine rağmen bunların dikkate alınmadan temyiz ve karar düzeltme istemlerinin reddedilmesi ve sebeplerinin kararda açıklanmaması olduğu görüldüğünden tüm şikâyetleri adil yargılanma hakkının güvencelerinden biri olan gerekçeli karar hakkı kapsamında değerlendirilmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

34. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

35. Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca herkes iddia, savunma ve adil yargılanma hakkına sahiptir. Anayasa'nın anılan maddesinde adil yargılanma hakkından ayrı olarak iddia ve savunma hakkına birlikte yer verilmesi, taraflara iddia ve savunmalarını mahkeme önünde dile getirme fırsatı tanınması gerektiği anlamını da içermektedir (*Mehmet Fidan*, B. No: 2014/14673, 20/9/2017, § 37).

36. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Anayasa'nın bütünlüğü ilkesi gereği anılan Anayasa kuralı da gerekçeli karar hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulmalıdır (*Canan Tosun*, B. No: 2014/8891, 10/5/2017, § 23).

37. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamaktadır. Tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gereklidir (*Sencer Başat ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).

38. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği, davanın niteliğine ve koşullarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte bulunması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 35).

39. Bununla birlikte adil yargılanma kavramı -ister alt mahkemenin gerekçelerine katılarak isterse farklı bir şekilde olsun- kararları için az sayıda gerekçe sunan bir ulusal mahkemenin kendisine sunulan temel konuları gerçekte ele almış olmasını ve yalnızca alt bir mahkemenin sonuçlarını onaylamakla yetinmemiş olmasını gerektirir. Bu koşul, davanın tarafının iç hukukta yürütülen yargılamalarda davasını sözlü olarak sunmadığı durumlarda daha da önemlidir (*Salih Söylemezoğlu*, B. No: 2013/3758, 6/1/2016, § 29).

40. Ayrıca insan haklarına ilişkin güvenceler soyut ve teorik olarak değil uygulamada etkili bir şekilde olmalıdır. Buna göre mahkemelerin ileri sürülen iddia ve savunmalara şeklen cevap vermiş olmaları yeterli olmayıp iddia ve savunmalara verilen cevapların dayanaksız olmaması, mantıklı ve tutarlı olması da gerekir. Diğer bir ifadeyle mahkemelerce belirtilen gerekçeler, davanın şartları dikkate alındığında makul olmalıdır (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 36).

41. Makul gerekçe; davaya konu olay ve olguların mahkemece nasıl nitelendirildiğini, kurulan hükmün hangi nedenlere ve hukuksal düzenlemelere

dayandırıldığını ortaya koyacak, olay ve olgular ile hüküm arasındaki bağlantıyı gösterecek nitelikte olmalıdır (*İbrahim Ataş*, B. No: 2013/1235, 13/6/2013, § 24). Gerekçelendirme; davanın sonucuna etkili olay, olgu ve kanıtları açıklamak yükümlülüğü olmakla birlikte bu şekildeki gerekçelendirmenin mutlaka detaylı olması gerekmez. Ancak gerekçelendirmenin, iddia ve savunmadan birinin diğerine üstün tutulma sebebinin ve bu kapsamda davanın taraflarınca gösterilen delillerden karara dayanak olarak alınanların mahkemelerce kabul edilme ve diğerlerinin reddedilmesi hususunda makul dayanakları olan bir bilgilendirmeyi sağlayacak ölçü ve özene sahip olması beklenir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 37).

42. Zira bir davada tarafların hukuk düzenince hangi nedenle haklı veya haksız görüldüklerini anlayıp değerlendirebilmeleri için usulüne uygun şekilde oluşturulmuş, hükmün içerik ve kapsamı ile bu hükmeye varılırken mahkemenin neleri dikkate aldığı ya da almadığını gösteren, ifadeleri özenle seçilmiş ve kuşkuya yer vermeyecek açıklıktaki bir gerekçe bölümünün ve buna uyumlu hüküm fıkralarının bulunması *gerekçeli karar hakkı* yönünden zorunludur (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 38).

43. Aksi bir tutumla mahkemenin davanın sonucuna etkili olduğunu kabul ettiği bir husus hakkında *ilgili ve yeterli bir yanıt* vermemesi veya yanıt verilmesini gerektiren usul veya esasa dair iddiaların cevapsız bırakılmış olması, hak ihlaline neden olabilecektir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 39).

44. Kanun yolu mahkemelerince verilen karar gerekçelerinin ayrıntılı olmaması, ilk derece mahkemesi kararlarında yer verilen gerekçelerin onama kararlarında kabul edilmiş olduğu şeklinde yorumlanmalıdır (benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *García Ruiz/İspanya*, B. No: 30544/96, 21/1/1999, § 26). Ancak başvuru sahiplerinin dile getirmesine rağmen ilk derece mahkemesinin de tartışmadığı esaslı hususlara ilişkin temyiz başvuruları ile başvuru sahiplerinin usule ilişkin haklarının ihlal edildiğine yönelik somut şikâyetlerinin temyiz incelemesinde tartışılmaması, gerekçeli karar hakkının ihlali olarak görülebilir (*Faik Gümüş*, B. No: 2012/603, 20/2/2014, § 49).

45. Başvuru konusu olayda Mahkeme dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını, dolayısıyla zararın ödenmesi isteminin de reddi gerektiğini (bkz. § 13) belirtmiştir. Bundan sonraki mesele başvuru sahibinin temyiz ve karar düzeltme aşamalarında ileri sürdüğü Batman Valiliği Kadastro Müdürlüğü'nün 16/5/2014 tarihli Başarı ve Rıdvan köylerinin aynı köy olduğu, Başarı köyünün eski adının Rıdvan köyü olduğuna ilişkin yazısının dikkate alınması gerektiği yolundaki iddiasının karşılanıp karşılanmadığı noktasında toplanmaktadır.

46. Mahkeme kararının gerekçesinde 27/11/2013 tarihli ara kararı üzerine Batman Kadastro Müdürlüğü'nün verdiği 16/1/2014 tarihli cevap yazısında başvuru sahibine ait taşınmazın Rıdvan mezrasında kaldığını belirtildiğini ve buna ilişkin krokiye yer verildiğini vurgulayarak başvuru sahibinin taşınmazının bulunduğu yeri davanın çözümünde esaslı unsur olarak kabul etmiştir. Başka bir ifadeyle mahkeme davanın reddi yolundaki hükmeye bu konu üzerinden varmıştır. Başvuru sahibinin aksi yöndeki iddiasını kanun yolu incelemesi sırasında ciddi bir şekilde ortaya koymasına karşın konuyla ilgili bir değerlendirme yapılmamıştır. Dairenin mahkeme kararının gerekçesine katılarak onama ve karar düzeltme ret kararlarını kaleme aldığı, anılan iddia ile ilgili bir açıklama getirmediği görülmektedir. Bu sebeple başvuru sahibinin uyuşmazlığın çözümüne esaslı etkisi olabilecek nitelikteki iddiasının kanun yolu incelenmesinde karşılanmadığı sonucuna varılmıştır.

47. Açıklanan gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

48. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

49. Başvurucu, yargılamanın yenilenmesi ve tazminata hükmedilmesi talebinde bulunmuştur.

50. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir (B. No: 2014/8875, 7/6/2018, [GK]). Mahkeme diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına da işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), B.No: 2016/12506, 7/11/2019).

51. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural mümkün olduğunca eski hâle getirmenin, yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

52. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanununun 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile İçtüzük'ün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak, ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde, usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir karar kendisine ulaşan mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini

beklemeksizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektedir. (Mehmet Doğan, §§ 58-59; Aligül Alkaya ve diğerleri (2), §§ 57-59, 66-67).

53. İncelenen başvurularda gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

54. Bu durumda gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere ilgili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

55. Yeniden yargılama yapılmasına karar verilmesi ihlalin sonuçlarının giderimi bakımından yeterli görüldüğünden başvurucuların tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

56. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 226,90 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.226,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Batman İdare Mahkemesine (Anılan Mahkemenin 27/2/2014 tarihli ve E.2013/3734, K.2014/558 sayılı kararına ait dava dosyası ile ilgilidir.) **GÖNDERİLMESİNE,**

D. Başvurucunun tazminat talebinin **REDDİNE,**

E. 226,90 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.226,90 TL yargılama giderinin başvurucuya **ÖDENMESİNE,**

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA,**

Başvuru Numarası : 2015/18957

Karar Tarihi : 9/6/2020

G. Kararın bir örneğinin bilgi için Danıştay 15. Dairesine GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 9/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ